

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 29-05-2020 r.

ADAM BODNAR

VII.564.71.2020.MAW

**Pan
mł. insp. Krzysztof Łaskiewicz
Zespół ds. Ochrony
Praw Człowieka
Komenda Główna Policji**

ePUAP

Szanowny Panie Inspektorze,

na profilach prowadzonych przez Polską Policję na portalach społecznościowych opublikowano nowy *Regulamin dotyczący umieszczania treści na stronach, podstronach i portalach społecznościowych, będących w zarządzaniu polskiej Policji* (dalej jako: Regulamin). Wprowadza on szereg zasad dotyczących moderacji treści publikowanych przez obywateli, wprost zakazuje również publikacji określonych wpisów. W związku z ich bardzo szerokim zakresem niektóre zapisy budzą wątpliwości związane z konstytucyjnie gwarantowaną wolnością słowa oraz debatą publiczną.

Problematyka związana z ochroną konstytucyjnie zagwarantowanej wolności słowa w Internecie leży w stałym zainteresowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich, do którego wpływa wiele skarg w tym zakresie. Należy wskazać, że w związku z zmianą modelu komunikacji w społeczeństwie, Internet, a w szczególności media społecznościowe, stały się głównym źródłem pozyskiwania informacji przez obywateli. Dlatego też, biorąc pod uwagę konstytucyjne prawo obywateli do pozyskiwania informacji o działaniach organów władzy publicznej co do zasady wykorzystywanie platform społecznościowych przez instytucje publiczne należy ocenić pozytywnie.

Podstawą prawną działań komunikacyjnych Policji jest Zarządzenie Nr 1204 Komendanta Głównego Policji z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie form i metod

działalności prasowo-informacyjnej w Policji, które odnosi się pośrednio do kwestii komunikacji elektronicznej. Jednym z zadań rzeczników prasowych jest „informowanie środków masowego przekazu o inicjatywach i przedsięwzięciach realizowanych przez komórki organizacyjne odpowiednich komend wojewódzkich Policji lub Komendy Stołecznej Policji oraz podległe im jednostki, w szczególności poprzez przygotowywanie oraz przekazywanie komunikatów prasowych, materiałów fotograficznych, filmowych i dźwiękowych oraz poprzez zamieszczanie przygotowanych materiałów na policyjnych stronach internetowych”. Wyrażenie „w szczególności” oznacza, że katalog możliwych narzędzi komunikacyjnych jest otwarty i rzecznicy mogą wykorzystać inne dostępne metody, takie jak portale społecznościowe. Niemniej, zdaniem Rzecznika, zasadnym byłoby uregulowanie tej kwestii w sposób wyraźny i nie budzący wątpliwości.

Wszelkie ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności powinny spełniać wymogi określone w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, w tym zostać określone ustawą. Niemniej, również wskazane Zarządzenie nie umożliwiło wprowadzenia ograniczeń dla debaty z udziałem obywateli na portalach społecznościowych. **Zasadnym jest, by administratorzy profili dbali by zamieszczane na nim treści nie prowadziły do naruszenia obowiązującego prawa. Jednakże wprowadzony Regulamin stwarza dużo szersze ograniczenia. Jak wskazano bowiem w Regulaminie: „komentarze do postów zamieszczanych na stronie [Policji] mogą być moderowane i *cenzurowane*”; „komentarze o tematyce niezwiązanej z treścią postu (tematu) będą usuwane, a ich autorzy mogą zostać zablokowani”; „komentarze i reakcje, dodawane z kont anonimowych lub fikcyjnych mogą być kasowane wraz z jednoczesnym zablokowaniem ich autorów”.** Ponadto Regulamin wprost zabrania użytkownikom „prowadzenia polemiki zawierającej podtekst polityczny, religijny oraz upodobań seksualnych”.

Wskazane zapisy należy przeanalizować pod kątem ich zgodności z Konstytucją RP oraz orzecznictwem. Po pierwsze, Konstytucja RP w art. 54 ust. 2 wprost zakazuje cenzury prewencyjnej środków społecznego przekazu. Po drugie, możliwość debaty publicznej, także anonimowej na forach internetowych jest fundamentem współczesnej demokracji. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że wolność słowa nie jest nieograniczona. Treści niezgodne z prawem powinny być usuwane. Nie można jednak uznać, że warunek ten

spełniają komentarze o tematyce niezwiązanej z treścią postu czy polemiki polityczne. W szczególności za nieproporcjonalne należy uznać blokowanie użytkowników z możliwości uczestniczenia w debacie z powodu anonimowości użytkownika lub opublikowania komentarza nie dotyczącego treści publikacji.

Rzecznik Praw Obywatelskich nie pozostawał obojętny na problem blokowania profili, czy usuwania komentarzy w serwisach społecznościowych, w tym na Facebooku. W wystąpieniu skierowanym do Ministra Cyfryzacji w dniu 7 marca 2018 roku, RPO wskazywał na potrzebę zapewnienia większej przejrzystości funkcjonowania portali społecznościowych. Dotychczasowa praktyka wskazuje bowiem, iż filtrowanie napastliwych treści na serwisach społecznościowych jest nieskuteczne, kryteria kasowania profili niejasne, można również zakładać, iż jest to proces w większości zautomatyzowany. W ocenie Rzecznika tego typu działania mogą zostać uznane za ograniczenie, a nawet naruszenie konstytucyjnie chronionej wolności słowa, wobec tego państwo polskie powinno koniecznie ustosunkować się do wskazanego problemu. Policja zaś nie powinna podejmować działań zmierzających do szerszego ograniczenia wolności wypowiedzi niż przewidują to powszechnie obowiązujące przepisy.

Mając powyższe na względzie, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r., poz. 627), zwracam się do Pana Inspektora z uprzejmą prośbą o wzięcie pod uwagę powyższego stanowiska. Będę wdzięczny za informację o działaniach podjętych w przedstawionej sprawie.

Łączę wyrazy szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/